

Vergadering rond “Funerair Erfgoed” op het stadhuis

Woensdag 15 juni 2022, 09h00-10h15

Aanwezig: Claudine De Waele, Marina Van Hoorick, Leen Heyvaert, Nathalie Ferket, Sofie Goeminne, Ellen Van Caeneghem, Elke Bauprez, Annemie Kelem, Raoul Verstraeten, Maurice Van Kerckhove en Jacqueline Baetens.

Verslag

Begin januari 2021 werd vanuit de Koninklijke heemkring De Souvereinen een werkgroep rond “Funerair Erfgoed” opgericht. Teveel waardevolle graven dreigden vernietigd te worden, vooral op het kerkhof Oude-Brug, gelegen aan de Oude Bruglaan. Alle informatie werd volledig in kaart gebracht. Ook de andere begraafplaatsen die onze stad rijk is werden onder de loep genomen. Eind september 2021 werd een volledig dossier overhandigd aan het stadsbestuur. De werkgroep kreeg de verzekering dat we terug rond de tafel zouden zitten, na het bestuderen van dit dossier. Woensdag 15 juni was het dus zover.

Funerair Erfgoed begraafplaats Oude Brug -Visie vanuit het stadsbestuur

1. Grafmonumenten die heden nog aanwezig zijn, die we opnemen in de lijst van graven met lokaal historisch-cultureel belang, worden in het geel gemarkeerd op de kaart.
2. De lanen in de amoebevorm en de centrale horizontale en verticale lanen zijn de meest beeldbepalende op de begraafplaats. Op die lanen situeren zich veel graven die door Anne-Mie Havermans als zeer waardevol werden beoordeeld.
3. Om het karakter van de historische begraafplaats te behouden, is het cruciaal om op deze lanen in te zetten op behoud van de graven die historisch en esthetisch waardevol zijn en technisch in voldoende goede staat zijn. Om deze lanen als visueel ensembles te behouden en het serene historische karakter van het linkse deel van de begraafplaats te behouden.
4. We streven naar een **realistische patrimoniumlijst** die voldoet aan de vooropgestelde wetgeving. De graven op deze lijst zullen volgens prioriteit genummerd worden. Wegens het grote aantal zal hierdoor een ‘longlist’ en een ‘shortlist’ ontstaan.

Shortlist: dit zijn de allerbelangrijkste graven waarvoor we het engagement van 50 jaar kunnen aangaan. Zo zijn we optimaal voorbereid wanneer we de bekrachtigde lijst dienen te bezorgen aan de Vlaamse minister.

Longlist: deze graven vallen buiten de mogelijkheden van een 50-jarig engagement, maar hebben ook een hoge historische waarde.

De patrimoniumlijst wordt aangevuld met een **‘wishlist’** van graven met grote erfgoedwaarde die heden nog in concessie zijn, maar bij terugname door de Stad Lokeren (einde concessie-geen verlenging) op de patrimoniumlijst zouden kunnen of moeten komen.

5. Met ons beperkt budget gaan we verder met de **restauratie van graven op de ‘shortlist’**.
6. **Opwaardering en vergroening:** Graven die zich niet binnen deze ensembles bevinden en waarvan de concessie vervallen is, wensen we jaarlijks te ruimen.

Bij voorkeur tussen december en halverwege maart. Dit laat ons toe om een beter ruimtelijk en esthetisch beleid te kunnen voeren op de begraafplaats. Een grondige 'upgrade' van deze begraafplaats, waar vergroening niet kan uitblijven, is aan de orde om zo ons erfgoed in de kijker te zetten.

7. Nieuwe concessies worden niet toegestaan op Oude Brug. Bijzetting en bruikleen kunnen uiteraard wel.
8. Er kan onderzocht worden of de waardevolle erfgoedelementen op de te ruimen graven behouden kunnen worden. Deze kunnen dan bevestigd worden aan een **troostmuur** onder de galerij aan de inkom van Bleekmeers.

De visie van het stadsbestuur werd toegelicht door Ellen Van Caeneghem.

Bespreking

1. De plattegrond van de Oude Brug kwam op tafel, waarop reeds een begin is gemaakt van de 'gele markering' (de graven van de short- en longlist). Er zijn wel een groot aantal belangrijke graven die buiten die zone vallen. Dat niet alle graven kunnen behouden blijven is duidelijk, maar dat niet alle graven dienen te verdwijnen is ook duidelijk. De houding 'einde concessie -niet verlenging' = ruimen tussen december en maart is kort door de bocht. De werkgroep 'Funerair Erfgoed' staat dan ook op het standpunt dat in dialoog met het stadsbestuur toch eerst goed moet worden nagegaan of het al dan niet om historisch-cultureel belangrijke graven gaat.
2. Belangrijke, te behouden graven die buiten de 'gele cirkel' vallen kunnen soms/misschien verplaatst worden naar de 'gele cirkel'. Op die manier kunnen zelfs lelijke gaten die momenteel in de 'gele cirkel' liggen mooi opgevuld worden. Zo'n verplaatsing kan enkel door het stadsbestuur overwogen worden.
3. Het stadsbestuur neemt zijn verantwoordelijkheid op om -gespreid in de tijd- het onderhoud van een aantal graven door te voeren, maar ook de burger zal zijn steentje moeten bijdragen. Het stadsbestuur en de werkgroep zullen voortaan de klemtoon leggen op "**peterschap en bruikleen**". De opmaak van een bundel met duidelijke info hierover voor de burger zal de komende maanden opgesteld worden.
4. De werkgroep 'Funerair Erfgoed' zal zich de komende maanden buigen over de mogelijkheden die er allemaal bestaan op vlak van **subsidies** voor historisch-cultureel waardevolle graven, **ook voor de burger**. De uitwerking van een subsidieaanvraag kan dienen voor de restauraties van de 'shortlist' en als leidraad voor burgers die een engagement voor peterschap of bruikleen aangaan. Ook de **verzekeringsmaatschappijen** gaan ze onder de loep nemen. Het noodweer van de laatste jaren veroorzaakt immers soms erge beschadigingen aan de graven.
5. Voor het onderhoud wordt door het stadsbestuur voorgesteld om een 'voortrekker' te zoeken die burgers, verenigingen, scholen,...kan warm maken om bvb. tweemaal een poetsdag te organiseren op de begraafplaats. Zulke initiatieven bestaan hier en daar, zoals in 'Sas van Gent'. Zo'n initiatief kan via de Infokrant bekend gemaakt worden.

6. Raoul Verstraeten meldt dat hij als particulier het peterschap zal aanvragen voor het graf van de familie Vlamincx. Veel graven werden door hen gemaakt. Het graf ligt bij de inkom van de begraafplaats en ligt dus in de 'gele cirkel'. De heemkring zal een dezer dagen het peterschap aanvragen voor het graf van Ernestine Kint, een pareltje dat door Anne-Mie Havermans een quotering van 4 sterren kreeg, met een uitgebreide bespreking in haar inventaris en een bespreking in haar artikel over de begraafplaats 'Oude Brug'. Dit graf ligt schuin achter het Oorlogsmonument en ligt buiten de huidige 'gele cirkel'.
7. Het stadsbestuur is van plan om op alle begraafplaatsen -niet op Oude Brug- een urneveld te creëren waar urnen uit ecologisch afbreekbaar materiaal terecht kunnen.
8. Beide partijen, het stadsbestuur en de werkgroep 'Funerair Erfgoed', besluiten om op de ingeslagen weg verder te gaan, op dezelfde manier te handelen als ze van bij de start hebben gedaan: werken in volledige **openheid en dialoog**.

Verslaggever: Jacqueline Baetens